

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор Міжнародного гуманітарного
університету
Професор Костянтин **ГРЕМОВЕЦЬКО**

« 31 » серпня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ораторське мистецтво

Рівень вищої освіти

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

Ступінь вищої освіти

Доктор філософії (РФД)

(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність

081 «Право»

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма

«Право»

(найменування освітньої програми)

Викладачі	доктор мистецтвознавства, проф. Овчиннікова Альбіна Петрівна
Профайл викладачів	https://orcid.org/0000-0001-9748-4766 https://scholar.google.com.ua/citations?view_or=list_works&hl=ru&user=OzYZnGIAAAA
Контактний тел.	+38097-575-2082
E-mail:	albinaodesssa@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.tmu.edu.ua/user/profile.php?id=950
Консультації	Перед записом згідно розкладу

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри мистецтвознавства
та загальногуманітарних дисциплін, проф.

Альбіна ОВЧИННІКОВА

Перевірено:

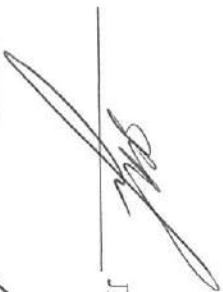
Гарант освітньо-наукової програми, проф.

Денис МАНЬКО

Перевірено:

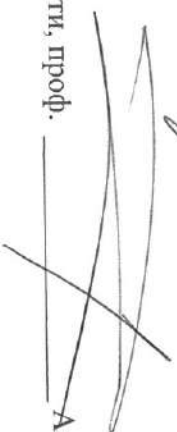
Начальник навчального відділу, доц.

Лариса РАЙЧЕВА

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи, проф.

Анатолій ГОНЧАРУК

1. Анотація до курсу

Ораторське мистецтво – це наука і мистецтво переконуючої комунікації, це дисципліна, що виконує важливе завдання підготовки сучасних фахівців-професіоналів, які здатні органічно поєднувати глибокі теоретичні знання з практичними навичками. У межах навчального курсу «Ораторське мистецтво» студенти вивчатимуть історію риторики, ораторського мистецтва, а також правила та прийоми ефективної мовної комунікації.

2. Мета та цілі курсу.

Метою курсу є забезпечення поглибленого вивчення і творчого опанування еволюції мистецтва мовлення. Оскільки слово використовується в різній зовнішній формі і має свої методи мовлення, то, закономірно, ефективність методів залежить від впливової сили живого слова, від майстерності мовлення. Майстерність мовлення необхідна тому, що викликається інтерес до змісту слухача і до самого процесу мовлення. Вивчення ораторського мистецтва закладає основи до подальшого розвитку, забезпечує формування навичок правильного, швидкого, свідомого, культурного мовлення, розвиток мовного і мовленнєвого впливу, формує техніку мовлення. Тому особливо важливою є роль ораторства для молодих науковців, майбутніх фахівців права.

3. Формат курсу.

Основною формою вивчення аспірантами курсу «Ораторське мистецтво» є відвідування лекцій, семінарських занять, самостійна робота з рекомендованими навчальними літературними джерелами (нормативні акти, підручники, навчальні посібники, наукові статті тощо) з метою оволодіння навчальним матеріалом.

4. Компетентності та програмні результати навчання.

У процесі реалізації програми дисципліни «Ораторське мистецтво» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою «Право»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-8. Навички міжособистісної взаємодії та професійної етики.

ЗК-9. Здатність спілкуватися з представниками різних професійних груп (з експертами з різних галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-10. Ораторські навички, навички усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-13. Здатність до проведення досліджень на глобальному рівні з використанням іноземних наукових джерел та бібліографічних баз.

ФК-17. Здатність до довгого спілкування у науковому та освітньому середовищі.

ФК-18. Навички педагогічної майстерності та викладацької техніки.

Навчальна дисципліна «Ораторське мистецтво» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньо-науковою програмою:

ПРН-12. Виявити, аналізувати, प्रतिставляти теоретичні та практичні дослідження різних науковців з предметної сфери наукового дослідження для обґрунтування власних висновків та пропозицій.

ПРН-13. Здійснювати комплексний аналіз для оцінки сучасного стану предметної сфери наукового дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування.

ПРН-16. Використовувати прийоми та навички ділового спілкування під час індивідуальної бесіди, у процесі колективного обговорення проблем на переговорах та у виступах перед аудиторією.

5. Обсяг курсу «Ораторське мистецтво».

Загалом	Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			
	ЕКТС	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота
3	90	10 / 4	14 / 6	66 / 80

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Курс, (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2020 - 2021	2	1	Обов'язкова

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Крім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

8. Політики курсу.

Крім аудиторних занять, засвоєння програми курсу базується на значній самостійній роботі. Самонавчання поєднується з контролюванням та наданням певної самостійності досліднику у виборі методів, предмету та організації часу. Усний залік та поточні практичні заняття відтворюють отримані знання та навички отримані у процесі засвоєння дисципліни «Ораторське мистецтво», а також можуть бути презентовані під час звітів за результатами Дослідницької та педагогічної практики; усних презентацій; індивідуальних завдань інших дисциплін; під час попереднього захисту дисертаційної роботи, захисту дисертаційної роботи та у майбутній професійній діяльності.

9. Схеми курсу

№№	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Кількість годин	
						денне	вечірнє
1	Тема 1: Генеза риторики та мовленнєвої комунікації Риторика. Гомілетика. Ораторика. Дискурс. Наратив. Риторичні ефекти. Ораторські прийоми. Історія ораторського мистецтва.	Лекція	Презентація	Основна: № 1, с.145-200;	Опрацювати рекомендовану літературу	1 акад. год.	1 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Передивитись презентацію лекції, опрацювати рекомендовану літературу. Підготувати відповіді на семінарське (практичне) заняття Виконати завдання (зadáчі) до самостійної роботи	2 акад. год.	0,5 акад. год.
2	Тема 2: Визначення сутності поняття “Ораторське мистецтво” 1. Характеристика структурних компонентів; 2. Становлення ораторського мистецтва в Київсько-Могилянській Академії; 3. Ораторське мистецтво в сучасному світі.	Лекція	Презентація	Основна: № 3, с.100-156;	Опрацювати рекомендовану літературу	1 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	2 акад. год.	0,5 акад. год.
3	Тема 3: Соціопсихологічні основи роботи з текстом. 1. Засоби логіко-емоційної виразності. 2. Інтонація. Функції інтонації. 3. Образотворчі функції інтонації. 4. Мовленнєвий такт. Елімінація. Просодія.	Лекція	Презентація	Основна: № 4, с.321 - 415;	Опрацювати рекомендовану літературу	1 акад. год.	0,5 акад. год.
		Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів		Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	2 акад. год.	1 акад. год.
4	Тема 4: Культура ораторської мови	Лекція	Презентація	Основна: № 3, с.100-	Опрацювати рекомендовану літературу	2 акад. год.	0,5 акад. год.

<p>1. Комунікативні елементи мовленнєвої культури.</p> <p>2. Комунікативні якості мовлення.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Презентації, доповіді студентів</p>	<p>156; Допоміжна: №4, с. 93-150.</p>	<p>Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.</p>	<p>2 академ. год.</p>	<p>1 академ. год.</p>
<p>Тема 5: Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії</p> <p>1. Техніка дихання.</p> <p>2. Вправи на розвиток голосу.</p> <p>3. Артикуляція.</p> <p>4. Голосомовний тренінг.</p> <p>5. Майстерність актора та вчення Станіславського.</p>	<p>Лекція</p> <p>Практичне заняття</p>	<p>Презентації, доповіді студентів</p>	<p>Основна: № 2, с. 33 -75;</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу</p> <p>Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.</p>	<p>2 академ. год.</p>	<p>0,5 академ. год.</p>
<p>Тема 6: Чорна риторика. Рабুলістика. Діалектика. Еристика. Правила чорної риторики.</p> <p>1. Визначення поняття “Чорна риторика”.</p> <p>2. Правила чорної риторики.</p> <p>3. Виверти: допустимі та недопустимі.</p> <p>4. Форми та види спору.</p>	<p>Лекція</p> <p>Практичне заняття</p>	<p>Презентації, доповіді студентів</p>	<p>Основна: № 5, с.33 -75;</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу</p> <p>Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.</p>	<p>2 академ. год.</p>	<p>0,5 академ. год.</p>
<p>Тема 7. Виразяльні засоби мовного дискурсу у метахудожньому контексті.</p> <p>1. Культура діалогу та мистецтво стратегії у мовленнєвій комунікації.</p> <p>2. Типологія публічних виступів.</p> <p>3. Мотиваційний підхід у плануванні мовлення.</p> <p>4. Промови, направлені на переконання слухачів.</p>	<p>Лекція</p> <p>Практичне заняття</p>	<p>Презентації, доповіді студентів</p>	<p>Допоміжна: № 4, с.145 -210;</p>	<p>Опрацювати рекомендовану літературу</p> <p>Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів. Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.</p>	<p>1 академ. год.</p>	<p>0,5 академ. год.</p>

10. Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Ораторське мистецтво» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті» та «Положення про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів передвищої та вищої освіти». Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.
Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом стільного прийняття рішення викладача і здобувачів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацювати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узгальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має концепт з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має концепт з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано» С - від 74 до 81 балів – Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність концепту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

«зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність концепту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

«зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний концепт з завданнями до самостійної роботи.

«не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Денна форма навчання

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1. Обов'язкові			
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	40
Виконання модульних завдань			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	35
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що вноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка концептів навчальних текстів тощо	10
Разом балів за обов'язкові види РС			
II. Вибіркові			
Виконання індивідуальних завдань			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР	5
Разом балів за вибіркові види РС			
Всього балів за РС			
			100

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

Заочна форма навчання

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
І. Обов'язкові			
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>			
1.1. Підготовка до модульного контролю знань	Відповідно до розкладу	Перевірка правильності виконання модульних завдань	70
Разом балів за обов'язкові види СРС			
II. Вибіркові			
<i>Виконання індивідуальних завдань (за бажанням студента)</i>			
2.1. Підготовка есе за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів есе під час ІКР	10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	10
Разом балів за вибіркові види СРС			30
Всього балів за РС			100

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

Навчальна дисципліна «Ораторське мистецтво» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМСОНП). Дана система запроваджується з метою удосконалення системи контролю якості знань здобувачів, сприяння формуванню системних та систематичних знань, ритмічної самостійної роботи впродовж семестру, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптації до вимог, визначених Європейської системою залікових кредитів (ECTS).

Оцінювання знань здобувачів повинно сприяти реалізації низки завдань, зокрема:

- підвищення мотивації здобувачів до системного навчання впродовж семестру та навчального року, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;
- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні здобувачів на початку вивчення дисципліни переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, розвитку їх творчого мислення, та підвищення ефективності навчального процесу.

У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він здобувачий відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття протягом одного тижня з моменту його появи. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За 10 днів до початку сесії викладач припиняє приймати відпрацювання.

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі заліку (усні питання та письмове завдання). Питання, що вклячаються програми заліку є вузловими, узагальненими, комплексними, потребують творчого підходу при побудові відповіді та уміння синтезувати отримані знання. Питання до заліку формуються в межах змісту програми дисципліни. Програми питань доводиться до студентів на початку навчального семестру. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів заліку за 100-бальною системою.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Овчиннікова А.П. Цінності культури та цивілізації: вибрані праці. Одеса: Юридична література, 2010. 288 с.
2. Овчиннікова А.П. П'ять кроків до гарної мови: Мовна комунікація: техніка мовлення. Херсон, 2016. 94 с.
3. Хоменко І.В. Еристика: мистецтво полеміки. К.: Наука, 2001. 195 с.
4. Сагач Г.М. Риторика: Навч. посіб. К.: Вид-ий Дім «Ін.Юре», 2000, 568 с.
5. Бредемайер К. Чёрная риторика. Власть и магия слова; пер. с нем. М.: Альпина Паблишер, 2014. 192 с.

Допоміжна:

1. Корнилова Е.Н. Риторика – искусство убеждать. Свообразие публицистики античного мира: Учебное пособие. 3-е изд., доп. М: Изд-во Моск.ун-та, 2010. 240 с.
2. Куле К. «СМИ в Древней Греции: сочинения, речи, разыскания, путешествия...» / Пер. с франц. М.: Новое Литературное Обозрение, 2004 г. 256 с.
3. Ораторы Древней Греции. Сост. М. Л. Гаспаров. М., 1985.
4. Рязун В.В. Теория массовой коммуникации: Пособие для студентов факультета 0303 «Журналистика та інформація». К.: Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dresswise.org.uk> ("Press WiseTrust").
2. <http://www.1rbus1.net/> (Офіційний сайт ТРК "1+1").
3. <http://www.telekitika.kiev.ua/> (Інтернетвидання "Телекритика").
4. <http://yanko.lib.ru/gum.html> (Бібліотека Слави Янко).

Розробник:

Доктор мистецтвознавства,
професор кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін А. П. Овчиннікова